

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
فصل اول: کلیات تحقیق.....	۱
مقدمه	۲
۱-۱- بیان مسئله	۲
۱-۲- اهمیت و ضرورت تحقیق.....	۴
۱-۳- اهداف تحقیق.....	۷
۱-۴- سؤالات تحقیق.....	۷
۱-۵- تعاریف واژگان کلیدی تحقیق.....	۸
۱-۶- پیشینه تحقیق	۸
۱-۶-۱- پیشینه تحقیقات متناسب با موضوع طرح.....	۸
۱-۶-۲- پیشینه تحقیقات متناسب با رویکرد طرح.....	۱۰
۱-۷- روش تحقیق.....	۱۱
۱-۸- ساختار تحقیق.....	۱۲
فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه تحقیق.....	۱۳
مقدمه	۱۴
۱-۲- متون مرتبط.....	۱۴
۱-۲-۱- مروری بر کتاب ها.....	۱۴
۱-۲-۲- مروری بر مقاله ها.....	۱۶
۱-۲-۳- مروری بر رساله ها.....	۱۹
۱-۲-۴- جمع بندی تحقیقات پیشین.....	۲۱
۲-۲- مبانی نظری تحقیق.....	۲۱
۲-۲-۱- تعریف کلید واژه اول معماری برای کودکان.....	۲۲
۲-۲-۲-۱- شجره نامه معماری برای کودکان.....	۲۳
۲-۲-۲-۲- تاریخچه معماری برای کودکان.....	۲۴
۲-۲-۲-۲- تعریف کلید واژه دوم باغ بهشت کودک.....	۲۵
۱-۲-۲-۲- تعریف باغ.....	۲۵
۲-۲-۲-۲-۱- شجره نامه واژه باغ.....	۲۶

۲۸تاریخچه باغ سازی ۲-۱-۲-۲-۲
۲۹تعریف واژه کودک ۲-۲-۲-۲
۲۹تعریف کودک از منظر جان لاک و ژان ژاک روسو (قرن ۱۷ و ۱۸) ۱-۲-۲-۲-۲
۲۹تعریف کودک از منظر نظریه پردازان قرن نوزدهم ۲-۲-۲-۲-۲
۳۰تعریف کودک از منظر نظریه پردازان قرن بیستم ۳-۲-۲-۲-۲
۳۲شجره نامه واژه کودک در ارتباط با واژه ی کودک ۴-۲-۲-۲-۲
۳۳تعریف کلید واژه سوم خلاقیت ۳-۲-۲-۲
۳۳خلاقیت از منظر فروبل (۱۷۸۲-۱۸۰۲) و ماریا مونته سوری (۱۸۷۰-۱۹۵۲) ۱-۳-۲-۲
۳۴خلاقیت از منظر نظریه پردازان قرن بیستم ۲-۳-۲-۲
۳۵خلاقیت از دیدگاه معاصر ۳-۳-۲-۲
۳۷شجره نامه خلاقیت ۴-۳-۲-۲
۳۸تاریخچه کلید واژه خلاقیت ۵-۳-۲-۲
۳۸ارتباط بازی و خلاقیت ۶-۳-۲-۲
۳۹ارتباط اسباب بازی و خلاقیت ۷-۳-۲-۲
۴۱تعریف کلید واژه چهارم آموزش و پرورش ۴-۲-۲
۴۲آموزش و پرورش از منظر ارسطو و افلاطون ۱-۴-۲-۲
۴۲آموزش و پرورش از دیدگاه آگوست کنت ۲-۴-۲-۲
۴۲آموزش و پرورش از دیدگاه نظریه پردازان قرن نوزدهم ۳-۴-۲-۲
۴۳آموزش و پرورش از دیدگاه پائولو فریره ۴-۴-۲-۲
۴۳آموزش و پرورش از دیدگاه معاصر ۵-۴-۲-۲
۴۴شجره نامه آموزش و پرورش ۶-۴-۲-۲
۴۶تاریخچه آموزش و پرورش ۷-۴-۲-۲
۴۶بهشت و جنات عدن از دیدگاه اسلام ۱-۵-۲-۲
۴۶واژه شناسی بهشت ۲-۵-۲-۲
۴۶انواع بهشت ۳-۵-۲-۲
۴۷مکان شناسی و موقعیت شناسی جنات عدن ۴-۵-۲-۲
۴۸بهشت عدن در کتب ادیان مقدس ۵-۵-۲-۲

.....	۲-۵-۶-بهشت عدن از نظر باستان شناسان	۴۸
.....	۲-۳- عوامل مهم استخراج شده از مبانی نظری	۴۹
.....	۲-۳-۱- عوامل موثر در کلیدواژه معماری برای کودکان	۴۹
.....	۲-۳-۲- عوامل موثر در کلیدواژه باغ کودک	۵۰
.....	۲-۳-۳- عوامل موثر در کلیدواژه خلاقیت	۵۲
.....	۲-۳-۴- عوامل موثر در کلید واژه آموزش و پرورش	۵۳
.....	۲-۳-۵- جمع بندی مبانی نظری	۵۴
.....	فصل سوم: روش شناسی تحقیق	۵۵
.....	مقدمه	۵۶
.....	۳-۱- روش تحقیق	۵۶
.....	۳-۲- جامعه مورد مطالعه	۵۶
.....	۳-۳- ابزار گردآوری اطلاعات	۵۶
.....	۳-۴- نمونه	۵۶
.....	۳-۵- روش نمونه گیری	۵۸
.....	۳-۶- روش طراحی	۵۸
.....	فصل چهارم : یافته های تحقیق	۶۰
.....	مقدمه	۶۱
.....	۴-۱- بررسی نمونه های موردی	۶۱
.....	۴-۱-۱- کودکستان فرانکفورت - ساشسن هاوزن	۶۱
.....	۴-۱-۲- مهد کودک والنسی- لوزان	۶۴
.....	۴-۱-۳- موزه علوم اینچئون کودکان	۶۶
.....	۴-۱-۴- باغ کودک هرشی	۷۰
.....	۴-۱-۵- باغ کودک مورتن ابریتم	۷۲
.....	۴-۱-۶- باغ کودک ایتاکا	۷۴
.....	۴-۱-۷- پارک ژوراسیک	۷۵
.....	۴-۱-۸- ام. تی هود مرکز اجتماع ابتدای کودکی	۷۶
.....	۴-۱-۹- مهد کودک سیندلفینگن	۷۸

۸۰۱-۱-۱۰-موزه هنر کودکان نیویورک
۸۲۱-۱-۱۱-موزه کودکان بوستون
۸۵۱-۱-۱۲-جمع بندی نمونه های موردی
۸۶۲-۲-۱-ضوابط و استانداردها
۸۶۱-۲-۱-اندازه های ساختاری کودکان (استانداردها)
۸۸۲-۲-۲-مکان یابی واحدهای آموزشی
۸۹۳-۲-۳-شرایط محیطی
۸۹۴-۲-۴-جهت یابی
۸۹۵-۲-۵-دسترسی
۸۹۶-۲-۶-ایمنی
۹۰۷-۲-۷-ابعاد زمین
۹۰۸-۲-۸-ابعاد و اندازه سالنهای گروهی
۹۱۹-۲-۹-فضاهای راهروها
۹۱۱۰-۲-۱۰-دستشویی و توالت کودکان
۹۱۱۱-۲-۱۱-سالن بازی سرپوشیده
۹۱۱۲-۲-۱۲-بخش تحقیقات و پژوهش
۹۱۱۳-۲-۱۳-کتابخانه
۹۳۱۴-۲-۱۴-بخش همایش (سالن اجتماعات)
۹۴۱۵-۲-۱۵-بخش مدیریت و روابط عمومی
۹۴۱۶-۲-۱۶-بخش خدماتی و رفاهی
۹۵۱۷-۲-۱۷-فضاهای تأسیساتی
۹۵۱۸-۲-۱۸-فضاهای باز
۹۷۳-۳-۱-اقلیم شناسی سایت
۹۷۱-۳-۳-ویژگی های طبیعی و اقلیمی
۹۸۲-۳-۳-موقعیت سیاسی و جغرافیایی شهر کرمان
۹۸۳-۳-۳-شرایط اقلیمی
۹۹۱-۳-۳-۳-توده های هوای مؤثر بر آب و هوای شهر کرمان

عنوان	صفحه
۴-۳-۲-بارش.....	۹۹
۴-۳-۳-باد.....	۱۰۰
۴-۳-۴-تابش آفتاب.....	۱۰۰
۴-۳-۵-تهویه.....	۱۰۰
۴-۴-عوامل محیطی پیرامون و تاثیر آن ها بر طراحی پروژه.....	۱۰۱
۴-۴-۱-فرم ساختمان در رابطه با اقلیم کرمان.....	۱۰۱
۴-۴-۲-جهت استقرار ساختمان.....	۱۰۱
۴-۴-۳-تاثیرات اقلیمی موثر در طراحی.....	۱۰۱
۴-۴-۴-خصوصیات کالبدی ساختمان ها در اقلیم کرمان.....	۱۰۲
۴-۴-۵-راه های طراحی اقلیمی جهت ساختمان های آموزشی.....	۱۰۳
۴-۴-۶-نتایج و خلاصه مطالب مرتبط با اقلیم.....	۱۰۳
فصل پنجم : نتیجه گیری و طراحی.....	۱۰۵
۵-۱-مقدمه.....	۱۰۶
۵-۲-تحلیل سایت.....	۱۰۶
۵-۲-۱-تحلیل سایت پروژه.....	۱۰۶
۵-۲-۲-ویژگی های سایت.....	۱۰۶
۵-۲-۳-دسترسی ها و جهت گیری ساختمان.....	۱۰۷
۵-۲-۴-تحلیل های اقلیمی.....	۱۰۸
۵-۳-ایده پردازی و روند طراحی.....	۱۰۸
۵-۴-برنامه فیزیکی طرح.....	۱۱۲
۵-۵-دیاگرام های ارتباطی.....	۱۱۵
منابع.....	۱۱۷
پیوست ها.....	۱۲۶
پیوست ۱: پلان ها، نماها و مقاطع.....	۱۲۷
پیوست ۲: رندرها.....	۱۳۵

فهرست شکل ها

صفحه	عنوان
۲۱	شکل شماره ۱-۲: نمودار مهم ترین منابع مرتبط.....
۲۳	شکل شماره ۲-۲: شجره نامه روند رشد نظریه ها برای کلید واژه معماری برای کودکان.....
۲۴	شکل شماره ۳-۲: نمودار روند رشد نظریه های معماری برای کودکان.....
۲۷	شکل شماره ۴-۲: شجره نامه روند رشد نظریه ها برای واژه باغ.....
۲۸	شکل شماره ۵-۲: نمودار روند رشد نظریه ها برای واژه باغ.....
۳۲	شکل شماره ۶-۲: شجره نامه روند رشد نظریه ها از ابتدا برای کلید واژه کودک.....
۳۳	شکل شماره ۷-۲: نمودار روند رشد نظریه ها برای کلید واژه کودک.....
۳۷	شکل شماره ۸-۲: شجره نامه روند رشد نظریه های خلاقیت.....
۳۸	شکل شماره ۹-۲: نمودار روند رشد نظریه های خلاقیت.....
۴۵	شکل شماره ۱۰-۲: شجره نامه روند رشد نظریه های آموزش و پرورش.....
۴۵	شکل شماره ۱۱-۲: نمودار روند رشد نظریه های کلید واژه آموزش و پرورش.....
۵۰	شکل شماره ۱۲-۲: عوامل مهم در معماری برای کودکان.....
۵۱	شکل شماره ۱۳-۲: عوامل مؤثر بر واژه کودک.....
۵۲	شکل شماره ۱۴-۲: عوامل مؤثر در طراحی باغ.....
۵۳	شکل شماره ۱۵-۲: عوامل مؤثر در خلاقیت کودک.....
۵۴	شکل شماره ۱۶-۲: عوامل مؤثر در آموزش و پرورش.....
۶۲	شکل شماره ۱-۴: سایت پلان کودکستان فرانکفورت.....
۶۲	شکل شماره ۲-۴: پلان طبقه همکف کودکستان فرانکفورت.....
۶۳	شکل شماره ۳-۴: پلان طبقه ی بالا کودکستان فرانکفورت.....
	شکل شماره ۴-۴: راست: نمای خارجی کودکستان فرانکفورت (ستونهای شبیه پای اردک) چپ: نمای
۶۳	خارجی کودکستان فرانکفورت بر اساس ایده ی برج.....
۶۳	شکل شماره ۵-۴: ویژگی های مهم کودکستان فرانکفورت از نظر کودکان.....
۶۴	شکل شماره ۶-۴: پلان طبقه ی همکف مهد کودک والنسی.....
۶۵	شکل شماره ۷-۴: پلان طبقه ی بالا مهد کودک والنسی.....
۶۵	شکل شماره ۸-۴: پرسپکتیو مهدکودک والنسی و توجه به استفاده از رنگ های جذاب.....

- شکل شماره ۴-۹: پرسپکتیو مهدکودک والنسی (استفاده از رنگ ها و المان های جذاب و آشنا برای کودکان)..... ۶۶
- شکل شماره ۴-۱۰: فضای داخلی مهدکودک والنسی (شفاف سازی از طریق استفاده زیاد پنجره در نما) .. ۶۶
- شکل شماره ۴-۱۱: سایت پلان موزه علوم اینچئون..... ۶۷
- شکل شماره ۴-۱۲: پلان طبقات موزه علوم اینچئون..... ۶۸
- شکل شماره ۴-۱۳: پلان طبقات موزه علوم اینچئون..... ۶۸
- شکل شماره ۴-۱۴: نمای جنوبی موزه علوم اینچئون..... ۶۹
- شکل شماره ۴-۱۵: نمای شرقی موزه علوم اینچئون..... ۶۹
- شکل شماره ۴-۱۶: برش الف - الف موزه علوم اینچئون..... ۶۹
- شکل شماره ۴-۱۷: برش ب-ب موزه علوم اینچئون..... ۷۰
- شکل شماره ۴-۱۸: پرسپکتیو موزه علوم اینچئون بر اساس ایده اسفنج..... ۷۰
- شکل شماره ۴-۱۹: پرسپکتیو داخلی موزه علوم اینچئون (شفاف سازی و استفاده از ایده اسفنجی) ۷۰
- شکل شماره ۴-۲۰: پلان مجموعه باغ کودک هرشی..... ۷۱
- شکل شماره ۴-۲۱: راست: کلبه ی درختی باغ کودک هرشی چپ: حوض ماسه باغ کودک هرشی ۷۱
- شکل شماره ۴-۲۲: راست: تعامل والدین و کودکان باغ کودک هرشی چپ: آموزش باغبانی باغ کودک هرشی..... ۷۲
- شکل شماره ۴-۲۳: سایت پلان باغ کودک مورتن اربریتم..... ۷۳
- شکل شماره ۴-۲۴: پرسپکتیو باغ کودک مورتن اربریتم به برکه و مجموعه درختان..... ۷۳
- شکل شماره ۴-۲۵: راست: برکه در باغ کودک مورتن اربریتم چپ: آموزش باغبانی در باغ کودک مورتن اربریتم..... ۷۳
- شکل شماره ۴-۲۶: سایت پلان باغ کودک ایتاکا..... ۷۴
- شکل شماره ۴-۲۷: باغ یادمان (ماریپچ) باغ کودک ایتاکا..... ۷۴
- شکل شماره ۴-۲۸: راست: آموزش باغبانی در باغ کودک ایتاکا چپ: بازی ازادانه کودکان در باغ کودک ایتاکا..... ۷۵
- شکل شماره ۴-۲۹: دایناسورها و استقبال کودکان برای بازدید از باغ ژوراسیک..... ۷۵
- شکل شماره ۴-۳۰: گونه های مختلف دایناسور در پارک ژوراسیک..... ۷۶
- شکل شماره ۴-۳۱: پلان مجموعه ام. تی هود..... ۷۷

- شکل شماره ۴-۳۲: راست: پرسپکتیو دید پرنده مجموعه ام. تی هود چپ: پرسپکتیو داخلی از محل آب بازی در مجموعه ام. تی هود..... ۷۷
- شکل شماره ۴-۳۳: راست: اتاق بازی تحت پوشش در مجموعه ام. تی هود چپ: کتابخانه کودکان در مجموعه ام. تی هود..... ۷۷
- شکل شماره ۴-۳۴: راست: گودال گل در مجموعه ام. تی هود چپ: منطقه بازی مجموعه ام. تی هود..... ۷۸
- شکل شماره ۴-۳۵: پلان مهد کودک سیندلفنیگن..... ۷۹
- شکل شماره ۴-۳۶: نمای شرقی مهد کودک سیندلفنیگن..... ۷۹
- شکل شماره ۴-۳۷: برش الف - الف مهد کودک سیندلفنیگن..... ۷۹
- شکل شماره ۴-۳۸: راست: پرسپکتیو دید پرنده بر اساس ایده‌ی شفاف سازی و نور در مهد کودک سیندلفنیگن چپ: آموزش کاردستی در مهد کودک سیندلفنیگن..... ۸۰
- شکل شماره ۴-۳۹: راست: فضای بازی مسقف برگرفته از ایده استفاده از نور طبیعی در مهد کودک سیندلفنیگن چپ: نقاشی کودک از برج در مهد کودک سیندلفنیگن..... ۸۰
- شکل شماره ۴-۴۰: پلان موزه هنر کودکان نیویورک..... ۸۱
- شکل شماره ۴-۴۱: راست: برش طولی چپ: نمای نیمه شفاف موزه هنر کودکان نیویورک..... ۸۱
- شکل شماره ۴-۴۲: تصویر فضایی رنگارنگ "جعبه سفید" گالری و کلاس های درس موزه هنر کودکان نیویورک..... ۸۲
- شکل شماره ۴-۴۳: ورودی های رنگی و تجربه سرگرم کننده برای کودکان در موزه هنر کودکان نیویورک..... ۸۲
- شکل شماره ۴-۴۴: پلان موزه کودکان بوستون..... ۸۳
- شکل شماره ۴-۴۵: برش طولی موزه کودکان بوستون..... ۸۳
- شکل شماره ۴-۴۶: نما جنوبی موزه کودکان بوستون..... ۸۳
- شکل شماره ۴-۴۷: راست: پرسپکتیو موزه کودکان بوستون دید از کانال. چپ: فضای داخلی موزه کودکان بوستون (بازی تعاملی)..... ۸۴
- شکل شماره ۴-۴۸: داخلی از بازی های تعاملی و شبیه سازی موزه کودکان بوستون..... ۸۴
- شکل شماره ۴-۴۹: راست: صخره نوردی در موزه کودکان بوستون چپ: کلاس های آموزشی موزه کودکان بوستون..... ۸۴
- شکل شماره ۴-۵۰: فضای تعاملی در موزه کودکان..... ۸۴
- شکل شماره ۵-۱: محل قرارگیری پروژه..... ۱۰۶

- شکل شماره ۲-۵: تحلیل دسترسی های سایت ۱۰۷
- شکل شماره ۳-۵: جهت گیری ساختمان ۱۰۷
- شکل شماره ۴-۵: تحلیل های اقلیمی سایت ۱۰۸
- شکل شماره ۵-۵: روند طراحی ۱۰۹
- شکل شماره ۶-۵: روند طراحی ۱۰۹
- شکل شماره ۷-۵: روند طراحی ۱۱۰
- شکل شماره ۸-۵: روند طراحی ۱۱۰
- شکل شماره ۹-۵: روند طراحی ۱۱۱
- شکل شماره ۱۰-۵: روند طراحی ۱۱۱
- شکل شماره ۱۱-۵: روند طراحی ۱۱۲
- شکل شماره ۱۲-۵: دیاگرام ارتباطی طبقه همکف ۱۱۵
- شکل شماره ۱۳-۵: دیاگرام ارتباطی طبقه اول ۱۱۵
- شکل شماره ۱۴-۵: دیاگرام ارتباطی زیرزمین ۱۱۶

فهرست جدول ها

عنوان	صفحه
جدول شماره ۱-۱: شاخصه های باغ ایرانی و کاربردهای آن ها.....	۴
جدول شماره ۲-۲: تحقیقات معاصر تاثیر گذار بر روند پژوهش در مورد باغ ایرانی.....	۲۵
جدول شماره ۳-۲: خلاصه نظرات نظریه پردازان روانشناسی رشد کودک.....	۳۱
جدول شماره ۴-۲: خلاصه نظرات نظریه پردازان خلاقیت.....	۳۶
جدول شماره ۵-۲: خلاصه نظرات روانشناسان در مقوله بازی و اثرات آن بر رشد کودک.....	۴۰
جدول شماره ۶-۲: خلاصه نظرات نظریه پردازان درباره ی آموزش و پرورش.....	۴۴
جدول شماره ۱-۳: نمونه های موردی کلید واژه "معماری برای کودکان".....	۵۷
جدول شماره ۲-۳: نمونه های موردی کلید واژه "باغ کودک".....	۵۷
جدول شماره ۳-۳: نمونه های موردی کلید واژه "خلاقیت".....	۵۷
جدول شماره ۴-۳: نمونه های موردی کلید واژه "آموزش و پرورش".....	۵۷
جدول شماره ۱-۴: جمع بندی فضاهای موجود در نمونه های موردی.....	۸۵
جدول شماره ۲-۴: قد کودکان ۳-۷ ساله به سانتیمتر.....	۸۷
جدول شماره ۳-۴: ضریب ابعاد بدن کودک در وضعیت ایستاده و نشسته نسبت به قد ایستاده او.....	۸۷
جدول شماره ۴-۴: ضریب اندازه های تجهیزات نسبت به قد ایستاده کودک.....	۸۷
جدول شماره ۵-۴: خلاصه ضوابط ایمنی در مهدکودک- سانتیمتر.....	۹۰
جدول شماره ۶-۴: ارتفاع مناسب صندلی و میز برای دانش آموزان.....	۹۳
جدول شماره ۷-۴: ضوابط و معیارهای فضاهای آموزشی در مقیاس برنامه ریزی واحد آموزشی.....	۹۷
جدول شماره ۸-۴: خصوصیات کالبدی ساختمان هماهنگ، اقلیم کرمان.....	۱۰۲
جدول شماره ۹-۴: حدود تقریبی درصد سالانه نیازهای حرارتی ساختمان.....	۱۰۳

چکیده

ارتباط با طبیعت در کودکان امروزه به دلیل شهر نشینی و همچنین نبودن فضایی مختص به کودکان در محله ها کاهش یافته است. با توجه به نقش اساسی خلاقیت در زندگی ضروری است که این توانایی ارزشمند را در کودکان پرورش دهیم. متأسفانه نظام آموزشی_ تربیتی ما در خانه و مدرسه و به تبع آن در جامعه، نه تنها این توانایی را در کودکان و نوجوانان پرورش نمی دهد، بلکه باشیوه های نامناسب آنرا سرکوب می کند. پرورش خلاقیت همچون سایر خصوصیات انسانی باید از همان سالهای نخست زندگی آغاز گردد. خلاقیت تدریجاً شکل می گیرد و رشد می یابد. اوج خلاقیت کودکان تا سنین ۶-۷ سالگی است. در پرورش خلاقیت کودکان، توجه به آگاهی از روند شکل گیری و رشد خلاقیت، شناخت عوامل تقویت کننده و بازدارنده آن و فراهم ساختن محیط و امکانات مناسب برای پرورش این توانایی لازم است. باید کودکان را تشویق کنیم که خود به فعالیت، تجربه مستقیم، مشاهده و تفکر پردازند؛ تجربه کنند، بیاموزند و این اصل را بپذیریم که خلاقیت در آزادی شکوفا می شود. هدف این تحقیق طراحی باغ بهشت کودکان با تکیه بر مولفه های باغ ایرانی در کرمان بود. این تحقیق در زمره ی تحقیقات کاربردی قرار می گیرد که بصورت توصیفی با بهره گیری از ابزارهای کیفی به بررسی چگونگی طراحی باغ بهشت کودکان با تکیه بر مولفه های باغ ایرانی در کرمان پرداخته است. نتایج تحقیق نشان داد که با بازآفرینی باغ ایرانی در فضاهایی که طراحی کودک محور دارند می توان خلاقیت کودکان و همچنین رشد آنها و فرهنگ اصیل ایرانی را از کودکی به آنها آموزش داد. همچنین می توان نتیجه گرفت که با توجه به مولفه های باغ ایرانی از جمله ریتم، محور اصلی، سلسله مراتب، مرکزیت، تنوع فضایی و فضاهای مستقل و لذت گرایی می توان محیط های خلاقانه برای کودک و همچنین فضای آرام برای آموزش خلق نمود که منجر به افزایش ارتباط کودکان با طبیعت و بهبود آموزش و پرورش گردد.

واژگان کلیدی:

باغ بهشت، کودک، باغ ایرانی، کرمان

فصل اول: کلیات تحقیق

بدیهی است که کودکان آینده سازان و میراث داران جامعه ی فردای یکی کشور هستند. عوامل زیادی در ارتقای سطح کیفی معماری برای کودکان تاثیرگذارند. در ریشه یابی علل در محیط های رسمی و غیررسمی، عدم توجه کافی به آموزش و پرورش پویا و خلاق، بویژه در سنین پیش دبستانی به عنوان پلی انسانی مطرح شد (شهرآرای، ۱۳۸۱: ۱۹۲). به نظر متخصصان تربیتی کودک خردسال یا کودکی که در حدود چندسال از عمرش سپری شده است، همانند مومی نرم و نقش پذیر است که می تواند شکل مناسب و خوبی به خود بگیرد (نوروزی و درخشنده، ۱۳۸۶: ۱۲۷) و آنکه کودک را شکل می دهد، کسی جز خود کودک نیست (مونتسوری، ۱۳۸۷: ۶۵). طراحی فضاهای ویژه کودکان مانند مهدکودک ها از آن جهت اهمیت دارد که در سنین ۴ تا ۷ سالگی تخیل کودک جنبه عملی پیدا می کند (ریاحی، ۱۳۹۰: ۵۴).

بنابراین محیط های معماری باید در کودکان انگیزش لازم را ایجاد کنند. امروزه مهم ترین مسأله در معماری طراحی فضاها براساس درک کاربران از آن است. معماری برای کودکان واژه ای است که در آن به طراحی محیط های مناسب با شرایط کودکان پرداخته است. پژوهش ها نشان دهنده ی آن است که در دوران کودکی، قابلیت ها و خلاقیت های کودکان پایه گذاری می شود و بهترین زمان پیشرفت برای خلاقیت و تخیل در فاصله سنی ۲ تا ۱۰ سال روی می دهد. کودک طی این سال ها از محیط تأثیر بیشتری می گیرد و در محیط خود به طور طبیعی کنجکاو است. حال آن که فضاهای آموزشی کودکان در ایران مانند مهدکودک ها، فاقد طراحی مناسب است (نقره کار و همکاران، ۱۳۸۸: ۴۰).

طراحی فضایی برای کودکان که در آن بتوانند به راحتی فکر کنند، آزادانه بازی کنند و در کمال امنیت به تجربه ی ناکرده ها بپردازند، کمتر دغدغه ی معماران بوده است (ایزدپناه جهرمی، ۱۳۹۳: ۸). لذا در این رساله بر بررسی چگونگی طراحی باغ بهشت کودکان با تکیه بر مؤلفه های باغ ایرانی در شهر کرمان شده است.

۱-۱- بیان مسئله

معماری به معنای تجسم بخشیدن روح مکان و وظیفه ی معمار؛ خلق مکان های معنادار است که به واسطه آن انسان را در حضور داشتن (بودن) یاری می رساند (نوربرگ شولتز، ۱۳۸۸). در این میان طراحان، معماران، برنامه ریزان و شهرسازان نیز ایده طراحی باغ های خانگی، باغ های شفابخش، باغ-پارک های مشارکتی و باغ های محصور عمومی را برای پاسخگویی به نیازهایی روان شناختی و ارتباط با طبیعت برای شهروندان بخصوص کودکان مطرح کرده اند (شاهچراغی، ۱۳۸۸).

در این تحقیق اقدام به طراحی باغ بهشت کودکان با تاکید بر مؤلفه های باغ ایرانی شده است. باغ ایرانی پدیده ای فرهنگی، تاریخی، کالبدی در سرزمین ایران است و معمولاً به صورت محدوده ای محصور که در آن گیاه، آب و ابنیه در نظام معماری مشخصی با هم تلفیق می شود و محیطی مطلوب، ایمن و آسوده برای

انسان به وجود می آورد ساخته می شود. باغ ایرانی با به کارگیری حس بینایی، شنوایی، بویایی و لامسه برای درک محیط پیرامون، انسان را در محیطی فارغ از هرگونه تنش و فشار عصبی قرار می دهد و حضور در منظری سلامت ساز را برای او فراهم می کند (اکبرزاده و ادیبی، ۱۳۹۲). در واقع هدف کلی باغ های ایرانی وصول همنشینی با طبیعت است که به صورت کشتی در نهاد انسان وجود دارد (دانشدوست، ۱۳۶۹).

با بازآفرینی باغ ایرانی در فضاهایی که طراحی کودک محور دارند می توانیم خلاقیت کودکان و همچنین رشد آنها و فرهنگ اصیل ایرانی را از کودکی به آنها آموزش دهیم. ارتباط با طبیعت در کودکان امروزه به دلیل شهر نشینی و همچنین نبودن فضایی مختص به کودکان در محله ها کاهش یافته است همچنین می توان نتیجه گرفت که با فضاهای باغ ایرانی می توان محیط های خلاقانه برای کودک و همچنین فضای آرام برای آموزش و نیز ارتباط کودکان با طبیعت را افزایش داد. یکی از دلایلی که باعث می شود کودکان ما وقتی به سن بزرگسالی رسیدند خلاق و پر از ذوق برای زندگی بهتر باشند بهره گیری از مواهب طبیعت در زندگی آنان است. همان طور که در فرهنگ های معناگرا، به بهشت به عنوان الگوی آرمانی خود می نگرند، باغ بازتا بهشت مظهر شفابخشی است. باغ بهشت به وسیله ی ارتباطی که از طریق حواس مختلف با انسان برقرار می کند باعث شفابخشی شده و فشار روانی زندگی روزمره را کاهش می دهد (نیلی و سلطانزاده، ۱۳۹۱).

در باغ ایرانی، شفابخشی با عناصر کالبدی و معنایی آن همانند حضور آب، نظام کشت گیاهان، تنوع فضایی، محورهای حرکتی و سلسله مراتب به نوعی حواس انسان برانگیخته شده و به مدد این عوامل حس آرامش و آسایش ایجاد می شود. بنابراین کودکی که در زندگی روزمره خود کوله باری از تنش و اضطراب را باخود به این سو و آن سو می کشد وقتی وارد باغ می شود با تمام آرامشی که با به کارگیری مولفه های مختلف باغ ایرانی در محیط جای داده شده است در همان ابتدای مسیر کوله بار خود را روی زمین می گذارد و به راه خود ادامه می دهد، گویی که وارد خانه خود شده است. همه این دلایل باعث شده که در این تحقیق برای طراحی باغ بهشت کودکان بر استفاده از مؤلفه های باغ های ایرانی تاکید گردد. مولفه های مورد تاکید در این تحقیق در جدول ۱-۱ آورده شده است.